

fagopiro. ☞ G. de poligonacoj, kies grenon oni uzas por fari mangeblan farunon (*fagopyrum*). Kp POLIGONO.

Fagoto. Ligna blovmuzikilo, kun langeto k klapetoj, por ludi la malakutajn partiojn. Vd FLUTO, HOBOJO.

fajo Z. Dika silkajo de plej bona kvalito.

* **Fajenco.** 1 Speco de argila tero, el kiu oni faras potojn. 2 Objekto, bakita k glazurita, farita el tiu tero. ~ajo. ~o 2.

* **Fajli** (x). 1 Estigi plej akutan muzikan sonon, blovante tra lipoj, beko aŭ speciala ilo : ~as infano, merlo. 2 Estigi akutan intensan nemuzikan sonon per ia ajn rimedo : ili ~is tra la fingroj Z ; la vento ~as B ; la lokomotivo ~is ; la ~ado de kugloj ; mok~i aktoron. 3 (f) Sibli 1. ~ilo. Malgranda ilo por ~i. Kp FLUTO. ~ilego. Granda ilo uzata sur ŝipoj, en fabrikoj ktp.

* **Fajli** (tr). 1 Malkrudigi aŭ glatigi ĉu metalon, ĉu lignon, skrapante ĝin per speciala ilo. 2 (f) Delikatigi, perfektigi, detale finpretigi iun verkon : dum longaj jaroj Z obstine ~is sian lingvon (Kp POLURI, RAFINI). ~ajo. Metalaj deskrapaĵoj, devenantaj de la ~ado. ~ilo. Ilo, provizita je multo da strietoj, per kiu oni ~as.

* **Fajro.** 1 Fenomeno konsistanta en brulkonsumado de diversaj substancoj, kun produktado de lumo k varmo : fari (ekbruligi) ~on Z ; bloveksili la ~on Z ; dezertigi landon per ~o k glavo Z ; tro akra ~o estas sen daŭro Z. Kp FLAMO, ANDO. 2 (f) Entuziasmo, granda fervoro, ardeco : en la ~o de la kolero ; diskuti kun ~o ; reblovi en iu la ~on de la venĝemo Z. Kp VERVO, FLAMO. Vd INCITI. ~a. De ~o, simila al ~o, havanta eon de ~o : ~a ardo, brilo B, deziro B ; ~aj okuloj, rigardoj ; la infernaĵo de la tero konsistas el ~a fandita maso. ~e. En ~a maniero : ~e ami, paroli. ~i (ntr). Bruli kun ~o. ~ero. Arda parteto 1 eljetita de brulanta korpo. 2 produktata per frotado de du malmolaj korpoj. 3 eligata de elektrumita korpo : elektra ~ero. ~ilo Z. Malgranda ilo por produkti ~erojn per frotado de silikŝtono k ŝtalpeco, aŭ per alia procedo. ~ostango. Pikilo por eksciti ~on. ~oprenilo Z. Dubraka ilo por preni brulantan materion. ~ejo. Loko, en kiu ~o

brulas. ~ujo. Parto de forno aŭ kameno destinita por enteni la ~on. (Art)~ajo. Arta ~o, konsistanta el raketoj k petardoj, kiujn oni ekbruligas en festoj (Kp ILUMINAJO, PIROTEKNIKAJO). ~ajlisto. Tiu, kiu faras art~aĵojn. ~estingisto. Ano de korporacio, speciale komisiita por estingi brulegojn ; brulestingisto, fajrobrigadano.

* **Fako.** 1 Aparta dividaĵo de meblo, kesto aŭ objekto, difinita por enteni aĵojn aŭ personojn, apartigante ilin : ~oj de skribotablo, de ŝranko, de vojaĝkofro ; ~meblo ; fum~o (Kp KUPELO de vagonaro. 2 (f) Aparta branĉo de scienco, arto, industrio, komerco, kc : literatura ~o ; politiko ne estas mia ~o ; divers~a komerco (Kp SEKCIO, KLASO, REGIONO, ĈELO, PROFESIO). ~isto, ~ulo Z. Tiu, kiu sin okupas pri aparta teknika ~o (Kp SPERTULO, EKSPERTIZISTO, KOMPETENTULO).

Fakiro. Hinda mahometana piulo celanta perfektigon per korpaj rigorajoj.

fakoĉero ☞ G. de porkoj el Afriko, kiu havas kvar kojndentojn.

Faksimilo. Ekzakta reproduktaĵo de skribo, desegno. Kp KOPIO, IMITAJO, FOTOGRAFAJO.

Fakto. Tio, kio efektive okazas : *esp-o vivas, tio estas ~o ; la historiaj ~oj.* ~e. ~o estas ke, efektive, reale. Rim. Sekvata de dupunkto, tiu adverbo samsignifas kiel « jen la pruvo, konfirmo, pravigo » (Kp EFEKTIVE, KONFIRME, NOME, PRUVE, ĈAR).

Faktoro. 1 Komerca komisiita agento. 2 Ĉiu el nombroj, kiujn oni multiplikas unu per alia, por ricevi la rezulton. 3 Kaŭzo de fenomeno aŭ de rezultato : ~o de sukceso ; la vera ~o de la evoluo de *esp-o* estas preskaŭ ekskluzive la gazetaro.

faktorio Z. Kontoro de komerca kompanio en malproksimaj fremdlandoj aŭ en kolonio. Kp AGENTEJO.

* **Fakturo.** Detala noto pri la kvanto k prezo de venditaj komercaĵoj. ~i (tr). Enskribi sur ~on.

Fakultato. Ĉiu el la diversaj fakoj de Universitato : la ~oj *betetra, scienca, jura, medicina.*

* **Fali** (ntr). 1 Rapide k plejofte nevole malleviĝi, iri de supre malsupren pro la